

Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o „Komunikaciji Komisije Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru Jačanje zaštite zviždača na razini EU-a”

(COM(2018) 214 final)

i o „Prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti osoba koje prijavljuju povrede prava Unije”

(COM(2018) 218 final)

(2019/C 62/26)

Izvjestiteljica: **Franca SALIS-MADINIER**

Zahtjev za savjetovanje:	Europski parlament, 28.5.2018. Vijeće Europske unije, 29.5.2018. Europska komisija, 18.6.2018.
Pravni temelj:	članak 43. stavak 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije
Nadležna stručna skupina:	Stručna skupina za zapošljavanje, socijalna pitanja i građanstvo
Datum usvajanja u Stručnoj skupini:	26.9.2018.
Datum usvajanja na plenarnom zasjedanju:	18.10.2018.
Plenarno zasjedanje br.:	538
Rezultat glasanja (za/protiv/suzdržani):	158/77/15

1. Zaključci i preporuke

1.1. EGSO smatra da zaštita zviždača, povrh svoje osnovne namjene, predstavlja i važan alat kako bi se trgovačkim društvima pomoglo u uspješnijem suočavanju s nezakonitim i neetičnim djelima.

1.2. EGSO cijeni činjenicu da su neka poduzeća uvela postupke kojima se žele zaštititi zviždači te da je 10 od 28 država članica već uspostavilo sveobuhvatne okvire za zaštitu zviždača.

1.3. EGSO smatra da bi područje primjene Direktive trebalo ocjenjivati na temelju evaluacije primjene Direktive te da bi trebalo biti dovoljno široko u cilju očuvanja općeg interesa.

1.4. EGSO potiče Komisiju da preispita pravnu osnovu Direktive kako bi se u nju uključila i prava radnika iz članka 153. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

1.5. Bivši zaposlenici, sindikalni predstavnici radnika i pravne osobe iz članka 3. mogu prijaviti prijestup i imati pristup istoj razini zaštite u slučaju zviždanja; treba ih jasno navesti u članku 2. Direktive.

1.6. EGSO predlaže (članak 13.) dvorazinski postupak za podnošenje prijave kojim bi se zviždaču omogućilo da se, ovisno o vlastitom izboru, najprije odluči za unutarnju prijavu ili se obrati nadležnim tijelima, a zatim, po potrebi, i civilnom društvu / medijima, u interesu pravičnosti i pravne sigurnosti.

1.7. EGSO predlaže da se zviždači u svakoj fazi zviždanja mogu obratiti sindikalnim predstavnicima i da ih ti predstavnici mogu zastupati i savjetovati ih te im pružiti potporu.

1.8. Direktivom se treba jasnije poticati na pregovore o unutarnjem mehanizmu upozoravanja kao predmetu socijalnog dijaloga, sa sindikalnim predstavnicima radnika, u skladu s preporukom Vijeća Europe iz 2014. i izvješćem Europskog parlamenta iz 2017.

- 1.9. EGSO predlaže da zviždač koji je anonimno podnio prijavu u slučaju otkrivanja identiteta ima pravo na zaštitu na temelju Direktive.
- 1.10. EGSO predlaže da se članak 15. stavak 5. izmijeni *prima facie* u pogledu tereta dokazivanja. Dovoljno je da zviždač „iznese činjenične elemente da je izvršio zviždanje”.
- 1.11. EGSO predlaže da se u članku 15. stavku 6. za naknadu ne upućuje na nacionalno pravo (varijabilno), nego da se Direktivom predvidi potpuna nadoknada štete, bez gornje granice, kao što je slučaj u zakonodavstvu Ujedinjene Kraljevine.
- 1.12. EGSO traži brisanje članka 17. stavka 2. koji je suvišan (kazne za klevetu ili lažnu optužbu predviđene su nacionalnim pravom).
- 1.13. EGSO potiče Komisiju da u članak 19. doda izričitu odredbu o nesmanjivanju dostignute zaštite kako bi se zajamčilo da se provedbom Direktive ni u kojem slučaju ne smanje povoljna prava koja su zviždači imali prije nego što je Direktiva uvedena u državama članicama i u područjima u kojima se Direktiva primjenjuje.
- 1.14. EGSO predlaže da objava periodičkih izvješća javnih tijela i država članica bude obavezna.
- 1.15. EGSO potiče Komisiju da u direktivi predvidi kampanje za podizanje razine svijesti na europskoj i nacionalnoj razini koje bi osobito bile usmjerene na mlade kako bi se razvila percepcija javnosti o zviždačima.

2. Kontekst

- 2.1. Nezakonite aktivnosti i zlouporabe zakona mogu se dogoditi u bilo kojoj organizaciji, neovisno o tome je li privatna ili javna. One mogu poprimiti različite oblike, kao što su korupcija ili prijevara, nepravilnost u radu, izbjegavanje plaćanja poreza ili nemar, te, ako se ne uklone, mogu uzrokovati veliku štetu javnom interesu i dobrobiti građana u jednoj ili više država članica EU-a.
- 2.2. Mogućnost predviđanja, uklanjanja ili prekidanja rizične situacije korisna je za poduzeća, građane i radnike (smrtni slučajevi, ozljede, sudski postupci, financijski gubici, rizik za ugled). Zviždanje koje Komisija nastoji zaštititi tom direktivom jest zviždanje u ime općeg interesa koje koristi društvu u cjelini.
- 2.3. Osobe koje rade za neku organizaciju ili su u kontaktu s njome kada obavljaju svoje djelatnosti često prve saznaju o prijestupima. Osobe koje prijavljuju (unutar predmetne organizacije ili vanjskom tijelu) ili otkrivaju takve radnje, odnosno zviždači, mogu stoga imati važnu ulogu za njihovo prekidanje. Međutim, brojne osobe to ne rade. Prema međunarodnim istraživanjima, glavni razlozi šutnje strah su od osвете, strah da će zviždanje biti uzaludno i neznanje osobe kome se treba obratiti. Ukupno 85 % ispitanika koji su sudjelovali u javnom savjetovanju iz 2017. koje je provela Komisija vjeruju da radnici vrlo rijetko ili rijetko prijavljuju prijetnje ili štete za javnost zbog straha od pravnih i financijskih posljedica, ali i zbog negativne slike o zviždačima. U nekim zemljama i dalje postoji poistovjećivanje zviždača s izdajcima ili doušnicima. Međutim, zviždanje je hrabrost, za razliku od potkazivanja koje je kukavičluk.
- 2.4. Zbog tih je razloga važno osigurati djelotvornu zaštitu zviždača. Instrumenti već postoje na međunarodnoj razini i u različitim državama članicama. Vijeće Europe, Europski parlament, Vijeće EU-a, organizacije civilnog društva i sindikati već su tražili uvođenje zakonodavstva o zaštiti zviždača koji djeluju u javnom interesu, koje će se primjenjivati u cijelom EU-u. Neka europska poduzeća uvela su postupke kojima se žele zaštititi zviždači. Prijedlog Komisije polazi od utvrđenja da je trenutačno zaštita zviždača u Europskoj uniji neodgovarajuća, rascjepkana po državama članicama i nejednako dostupna u područjima politika.
- 2.5. Komisija stoga predlaže direktivu kojom se uvodi zaštita zviždača u ciljanim područjima, dopunjenu komunikacijom kojom se uspostavlja okvir politike na razini EU-a, uključujući mjere za podupiranje nacionalnih tijela.
- 2.6. Tim se prijedlogom nastoji uspostaviti skup zajedničkih minimalnih standarda kojima se osigurava snažna zaštita od osвете zviždačima koji prijavljuju povrede prava EU-a u pogledu: i. javne nabave; ii. financijskih usluga; iii. pranja novca i financiranja terorizma; iv. sigurnosti proizvoda; v. sigurnosti prometa; vi. zaštite okoliša; vii. nuklearne sigurnosti; viii. sigurnosti hrane i hrane za životinje; ix. zdravlja i dobrobiti životinja; x. javnog zdravlja; xi. zaštite potrošača; xii. zaštite privatnosti, zaštite podataka te sigurnosti mrežnih i informacijskih sustava.

2.7. Primjenjuje se i na povrede pravila EU-a u području tržišnog natjecanja, povrede i zlouporabu propisa o oporezivanju poduzeća te štete nanesene financijskim interesima EU-a.

2.8. U skladu s Prijedlogom, države članice trebat će osigurati da poduzeća s najmanje 50 zaposlenika (ili s godišnjim prometom od najmanje 10 milijuna EUR) i javni subjekti uspostave interne kanale i postupke za podnošenje prijava radi zaprimanja prijava i poduzimanja mjera na temelju tih prijava. Također će morati osigurati da nadležna tijela imaju vanjske kanale za podnošenje prijava. Ti kanali moraju jamčiti zaštitu identiteta osobe i povjerljivosti informacija. Mala i mikro poduzeća izuzeta su od obveze uspostave internog mehanizma (osim u području financija ili osjetljivim sektorima).

2.9. Prijedlogom se zabranjuje izravna ili neizravna osveta protiv zviždača i utvrđuju se mjere koje će države članice morati poduzeti kako bi osigurale njihovu zaštitu.

2.10. Naposljetku, njime se predviđaju djelotvorne, razmjerne i odvraćajuće kazne koje su nužne radi obeshrabrivanja: i. sprječavanja prijavljivanja, osvete, neutemeljenih postupaka protiv osoba koje podnose prijave i povreda dužnosti čuvanja tajnosti identiteta tih osoba; te ii. zlonamjernog zviždanja ili zlouporabe zviždanja.

3. Opće napomene

3.1. Do danas je samo 10 od ukupno 28 država članica EU-a već uvelo sveobuhvatno zakonodavstvo o zaštiti zviždača. U Europi su rascjepkanost i slabosti te zaštite štetne za javni interes i mogle bi spriječiti podnošenje prijava. Zviždač koji prijavljuje slučajeve prekograničnih kaznenih djela ili kaznenih djela počinjenih u multinacionalnim poduzećima ne uživa jednaku zaštitu, ovisno o nacionalnom zakonodavstvu i sudskoj praksi koji se na njega primjenjuju.

3.2. EGSO pozdravlja cilj promicanja odgovornog i dobrovoljnog zviždanja kako bi se branio javni interes.

3.3. Komisija je 2016. ⁽¹⁾ istaknula da je primjena prava Unije i dalje izazov te se obvezala uspostaviti „jaču usmjerenost na izvršenje kako bi se ostvarili ciljevi od općeg interesa”. Cilj koji se nastoji postići jest proaktivno, a ne reaktivno zakonodavstvo koje će biti dio „sustavne provedbe prava Unije”.

3.4. EGSO utvrđuje da je Prijedlog direktive u skladu s prethodnim europskim inicijativama (Vijeće Europe, Parlament, Komisija) u pogledu standarda i svrhe i osobito Preporuke CM/Rec(2014)7 Vijeća Europe od 30. travnja 2014., te u velikom dijelu u skladu s međunarodnim standardima. Taj je prijedlog uostalom dopuna postojećim sektorskim mehanizmima Unije (financijske usluge, promet, okoliš) i politikama Unije (borba protiv korupcije, održivo financiranje, poštenije oporezivanje).

3.5. U skladu s načelom supsidijarnosti, glavno područje primjene ograničeno je na povrede prava Unije (nezakonite aktivnosti i zlouporaba zakona) i na posebna područja u kojima:

1. postoji potreba za jačanjem provedbe zakona;
2. gotovo nepostojeće prijavljivanje od strane zviždača ključni je čimbenik;
3. povrede mogu dovesti do ozbiljne štete javnom interesu.

3.6. Međutim, EGSO smatra da treba pojasniti odnos prava EU-a i nacionalnog prava, koji može biti izvor nesuglasica i poteškoća u primjeni načela propisanih Direktivom.

3.7. EGSO ističe pozitivan aspekt Direktive kojim se države potiče da uspostave opsežno, dosljedno i sveobuhvatno nacionalno pravo na temelju načela iz Preporuke Vijeća Europe i sudske prakse Europskog suda za ljudska prava (ESLJP). Istovremeno, važno je osigurati neometano funkcioniranje okvira ustaljenih u državama članicama, ukoliko oni poštuju načela Direktive.

3.8. Isto tako, pozitivno je i navođenje donošenja povoljnijih odredaba u državama članicama. Međutim, EGSO smatra da je neophodno dodati odredbu o nesmanjivanju dostignute zaštite jer se tom direktivom ne smiju ukloniti ili umanjiti povoljnije nacionalne odredbe.

⁽¹⁾ SL C 18, 19.1.2017., str. 10.

3.9. Naposljetku, EGSO preporučuje da se evaluacija Direktive provede u svjetlu dokaza koji bi mogli postati dostupni u budućnosti i na temelju evaluacije provedbe Direktive. Smatra važnim navođenje mogućeg kasnijeg proširenja glavnog područja primjene Direktive s obzirom na njezinu evaluaciju.

3.10. EGSO ponovno ističe važnost provedbe te direktive u državama članicama za bolje funkcioniranje demokracije kada je riječ o postojećim i budućim izazovima, za jačanje vladavine prava, javnih sloboda i integriteta, jer se sloboda da se kaže istina (ili parezija) smatra temeljnim stupom demokracije.

3.11. EGSO podupire uspostavu europske agencije za upozoravanje ili europskog pučkog pravobranitelja, koji bi bili zaduženi za koordinaciju nacionalnih tijela za upozoravanje i praćenje linija za upozoravanje.

4. Posebne napomene

4.1. EGSO smatra neprihvatljivom činjenicu da nije bilo moguće provesti savjetovanje sa socijalnim partnerima o Prijedlogu direktive, kao što se predviđa člankom 154. UFEU-a. Komisija ne smije ponoviti tu praksu.

4.2. Odbor predlaže da se Direktivom obuhvati i područje socijalnih pitanja, i to dodavanjem članka 153. UFEU-a u 16 pravnih osnova Direktive. EGSO ističe da je u članku 1. (glavno područje primjene), koji se odnosi na povrede prava koje može prijaviti zviždač, izostavljena zaštita radnika. U Prijedlogu se ne navode diskriminacija, uznemiravanje, nasilje na radnom mjestu itd. Stoga se zalaže za uključivanje tih tema u Direktivu.

5. Osobno područje primjene

5.1. EGSO prima na znanje vrlo širok raspon osoba na koje se Direktiva primjenjuje: svi radnici u javnom ili privatnom sektoru koji su saznali za povrede u profesionalnom kontekstu. Pojam radnika je širok: svi radnici u smislu članka 45. UFEU-a i sve samozaposlene osobe u smislu članka 49. UFEU-a, ali i svi volonteri, neplaćeni vježbenici, konzultanti, dobavljači, podugovaratelji, dioničari ili članovi upravnog odbora. Direktiva bi trebala doprinijeti smanjenju rizika od narušavanja ugleda, kojem bi poduzeća mogla biti izložena.

5.2. Bivši zaposlenici, sindikalni predstavnici radnika i pravne osobe, kako je definirano člankom 3., mogu prijaviti pristup i imati pristup istoj razini zaštite u slučaju zviždanja; treba ih jasno navesti u članku 2. te direktive.

5.3. EGSO napominje da bi dužnosnici EU-a trebali uživati jednaku razinu zaštite kao radnici u državama članicama.

6. Postupci izvješćivanja

6.1. Kad je riječ o uspostavi unutarnjih mehanizama upozoravanja, EGSO predlaže da se radnici i njihovi sindikalni predstavnici aktivno uključe u njihovo osmišljavanje i provođenje.

6.2. EGSO smatra da načelo postupnog zviždanja (unutarnje, nadležna tijela, javnost) odgovara načelu odgovornog zviždanja. Međutim, EGSO smatra da zviždač treba imati jednak izbor pristupa unutarnjem mehanizmu ili nadležnim tijelima te stoga predlaže dvorazinski, a ne trirazinski postupak, u interesu pravičnosti i pravne sigurnosti. S jedne strane, međunarodna istraživanja, čak i u zemljama koje su izuzete od obveze uspostave unutarnjeg kanala (Ujedinjena Kraljevina, Irska), pokazuju da zaposlenik prvo upotrebljava unutarnji mehanizam zbog lojalnosti; stoga ne postoji rizik od masovnog zaobilazanja unutarnjeg mehanizma. Osim toga, u slučaju obveze uspostave unutarnjeg kanala, teško je predvidjeti sva potrebna odstupanja. S druge strane, nacionalnim zakonodavstvima predviđa se izravno obraćanje tijelima (primjerice za kaznena djela ili prekršaje). Naposljetku, tu obvezu imaju samo zaposlenici, drugi su radnici od toga izuzeti. Otuda proizlaze povreda načela jednakosti i pravna nesigurnost.

6.3. EGSO smatra da zviždač na radnom mjestu u svakom trenutku postupka upozoravanja mora imati mogućnost obratiti se sindikalnim predstavnicima te da ga oni moraju moći predstavljati. Ti predstavnici koji su bliski radnicima mogu imati ključnu ulogu u savjetovanju i zaštiti.

6.4. EGSO predlaže da se jamstva u pogledu poduzimanja mjera, koja se primjenjuju na vanjska upozoravanja primijene i na unutarnja upozoravanja: potvrda primitka upozorenja, dostava povratnih informacija o rješavanju prijave.

6.5. Studije ukazuju na to da najosjetljiviji zviždači, ili zviždači koji posjeduju informacije koji ih mogu dovesti u životnu opasnost ili dovesti u opasnost njihovu obitelj, moraju ostati anonimne. Ako se otkrije identitet zviždača koji je anonimno podnio prijavu, EGSO smatra da mora uživati zaštitu na temelju Direktive. Naposljetku, činjenica da je prijava podnesena anonimno nije izgovor da se ne pristupi njezinu rješavanju.

7. Zaštita zviždača: teret dokazivanja i naknada

7.1. U skladu s Prijedlogom direktive, zviždač koji je predmet osvete treba dokazati *prima facie* da je ta osveta posljedica podnošenja prijave (dvostruki test) kako bi teret dokazivanja išao u njegovu korist. U skladu s načelom prebacivanja tereta dokazivanja (vidjeti Direktivu o diskriminaciji) na poslodavcu je da dokaže da mjere osvete nisu posljedica zviždanja.

7.2. U Direktivi treba pojasniti korektivne mjere u slučaju osvete (članak 15. stavak 6.), a ne uputiti na nacionalni pravni okvir za koji smo vidjeli da je različit od zemlje do zemlje ili uopće ne postoji. Kako bi se zviždači djelotvorno zaštitili od svih oblika kazni, izravnih ili neizravnih, Direktivom treba predvidjeti obvezu potpune naknade, bez gornje granice (uključujući izgubljene godine do mirovine u slučaju otkaza), kao što je to učinjeno u zakonu o objavljivanju u javnom interesu iz 1998.

8. Kazne

8.1. EGSO smatra da je cilj Direktive olakšati i zaštititi zviždanje. Na temelju toga valja izbrisati članak 17. stavak 2. koji ne pravi razliku između odgovornog zviždanja i prekršaja kao što su kleveta ili lažna optužba, koji se već nalaze u nacionalnim zakonodavstvima.

9. Povoljnija odredba i odredba o nesmanjivanju dostignute zaštite

9.1. EGSO pozdravlja mogućnost predviđenu Direktivom da države članice mogu uvesti povoljnije zakonodavstvo u pogledu prava zviždača. Međutim, potrebno je dodati odredbu o nesmanjivanju dostignute zaštite kako bi se zadržala već postojeća povoljnija zakonodavstva ili odredbe u određenim državama.

10. Izvješćivanje, ocjenjivanje i preispitivanje

10.1. Potrebno je propisati obvezno ocjenjivanje provedbe Direktive koje bi uključivalo objavu godišnjih izvješća (anonimizirani i statistički podaci) javnih subjekata i država članica kako bi izvješće Komisije predviđeno za 2027. bilo sadržajno, a javnost informirana.

Bruxelles, 18. listopada 2018.

Predsjednik
Europskog gospodarskog i socijalnog odbora
Luca JAHIER

PRILOG

Sljedeći su amandmani odbijeni tijekom rasprave premda su dobili barem četvrtinu glasova:

Točka 3.11.

Dodati novu točku:

3.1.1. EGSO preporučuje da se na što sveobuhvatniji način riješi pitanje sprečavanja negativnih rizika za građane i privatna poduzeća, povezanih s neprikladnim korištenjem ili nezakonitim objavljivanjem osjetljivih informacija. Dobar ugled poduzeća i organizacija u slučaju je zlonamjernog ponašanja potrebno zaštititi u dovoljnoj mjeri.

Obrazloženje

Dobar ugled bilo koje organizacije ključan je za sve dionike, a ne samo za zaposlenike.

Rezultat glasanja

Za: 84

Protiv: 130

Suzdržani: 15

Točka 4.1.

Izbrisati:

~~4.1. EGSO smatra neprihvatljivom činjenicu da nije bilo moguće provesti savjetovanje sa socijalnim partnerima o Prijedlogu direktive, kao što se predviđa člankom 154. UFEU-a. Komisija ne smije ponoviti tu praksu.~~

Obrazloženje

S obzirom na to da se prijedlog ne temelji na članku 153. UFEU-a, savjetovanje sa socijalnim partnerima nije potrebno.

Rezultat glasanja

Za: 79

Protiv: 133

Suzdržani: 18

Točka 4.2

Izmijeniti kako slijedi:

4.2. Odbor uvažava da je pravna osnova direktive dovoljno široka da se osigura odgovarajuća zaštita zviždača. Međutim, radi pravne sigurnosti EGSO poziva na to da se razjasni pravno područje primjene u pogledu prava radnika, predlaže da se Direktivom obuhvati i područje socijalnih pitanja, i to dodavanjem članka 153. UFEU-a u 16 pravnih osnova Direktive. EGSO ističe da je u članku 1. (glavno područje primjene), koji se odnosi na povrede prava koje može prijaviti zviždač, izostavljena zaštita radnika. U Prijedlogu se ne navode diskriminacija, uznemiravanje, nasilje na radnom mjestu itd. Stoga se zalaže za uključivanje tih tema u Direktivu.

Obrazloženje

Budući da postoje različita mišljenja o pravnoj osnovi direktive, Komisija treba razjasniti to pitanje u pogledu prava radnika (članak 153. UFEU-a).

Rezultat glasovanja

Za: 82

Protiv: 139

Suzdržani: 14

Točka 6.2.

Izmijeniti kako slijedi:

6.2. EGSO smatra da načelo postupnog zviždanja (unutarnje, nadležna tijela, javnost) odgovara načelu odgovornog zviždanja, posebice u cilju brzog i učinkovitog otkrivanja i zaustavljanja povrede na izvoru i time ublažavanja unutarnjih i vanjskih rizika. Međutim, EGSO smatra da zviždač treba imati jednak izbor pristupa unutarnjem mehanizmu ili nadležnim tijelima te stoga predlaže dvorazinski, a ne trirazinski postupak, u interesu pravičnosti i pravne sigurnosti. S jedne strane, međunarodna istraživanja, čak i u zemljama koje su izuzete od obveze uspostave unutarnjeg kanala (Ujedinjena Kraljevina, Irska), pokazuju da zaposlenik prvo upotrebljava unutarnji mehanizam zbog lojalnosti; stoga ne postoji rizik od masovnog zaobilazanja unutarnjeg mehanizma. Osim toga, u slučaju obveze uspostave unutarnjeg kanala, teško je predvidjeti sva potrebna odstupanja. S druge strane, nacionalnim zakonodavstvima predviđa se izravno obraćanje tijelima (primjerice za kaznena djela ili prekršaje). Naposljetku, tu obvezu imaju samo zaposlenici, drugi su radnici od toga izuzeti. Otuda proizlaze povreda načela jednakosti i pravna nesigurnost.

Obrazloženje

Važno je da poduzeće ima mogućnost da, prije nego se zviždač obrati javnosti, pitanje riješi interno. Dvorazinski postupak izvješćivanja olakšava brzo i učinkovito utvrđivanje i zaustavljanje povrede na izvoru.

Rezultat glasovanja

Za: 78

Protiv: 145

Suzdržani: 11

Točka 7.2.

Izmijeniti kako slijedi:

7.2 U Direktivi treba pojasniti se pojašnjuju korektivne mjere u slučaju osvete (članak 15. stavak 6.); a ne uputiti i upućuje se na nacionalni pravni okvir za koji smo vidjeli da je različit od zemlje do zemlje ili uopće ne postoji. Kako bi se zviždači djelotvorno zaštitili od svih oblika kazni, izravnih ili neizravnih, provedbu Direktivom Direktive treba pomno pratiti i ocjenjivati u odnosu na djelotvornost nacionalnih pravnih okvira, treba predvidjeti obvezu potpune naknade, bez gornje granice (uključujući izgubljene godine do mirovine u slučaju otkaza), kao što je to učinjeno u zakonu o objavljivanju u javnom interesu iz 1998.

Obrazloženje

Važno je da sustavi sankcije i naknade štete utemeljeni na nacionalnim pravnim okvirima ispunjavaju osnovne ciljeve Direktive u odnosu na zaštitu zviždača uz istodobno poštovanje načela nacionalnih pravnih sustava. To je jedno od ključnih pitanja koja treba pratiti u provedbi Direktive.

Rezultat glasovanja

Za: 82

Protiv: 144

Suzdržani: 10

Točka 8.1.

Izmijeniti kako slijedi:

8.1. EGSO smatra da je cilj Direktive olakšati i zaštititi zviždanje. Na temelju toga valja pojasniti i izbrisati članak 17. stavak 2. koji ne pravi razliku između jer bi mogao stvoriti konfuziju u pogledu odgovornog zviždanja i prekršaja kao što su kleveta ili lažna optužba, koji se već nalaze u nacionalnim zakonodavstvima

Obrazloženje

Iako se posljedice za lažnu, obmanjujuću i neopravdanu objavu trebaju rješavati putem učinkovitih, razmjernih i odvraćajućih kazni, opseg tih kazni u državama je članicama potrebno razjasniti na odgovarajući način.

Rezultat glasovanja:

Za: 87

Protiv: 147

Suzdržani: 6

Točka 1.4.

Izmijeniti kako slijedi:

1.4. EGSO uvažava da je pravna osnova potiče Komisiju da preispita pravnu osnovu Direktive dovoljno široka i da se time osigurava odgovarajuća zaštita zviždača kako bi se u nju uključila i prava radnika iz članka 153. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU). Međutim, radi pravne sigurnosti EGSO poziva na to da se razjasni pravno područje primjene u pogledu prava radnika.

Obrazloženje

Članci koje je Europska komisija odredila kao pravni temelj u potpunosti garantiraju jačanje provedbe prava Unije uvođenjem novih odredbi o zaštiti zviždača radi jačanja pravilnog funkcioniranja jedinstvenog tržišta i ispravne provedbe politika Unije i istovremenog osiguranja dosljedno visokih standarda zaštite zviždača u sektorskim instrumentima Unije u kojima relevantna pravila već postoje. Međutim, potrebno je pojašnjenje kako bi se izbjegle nejasnoće u pogledu pravne osnove koje se odnosi na prava radnika.

Rezultat glasovanja

Za: 84

Protiv: 133

Suzdržani: 6

Točka 1.4.

Uvrstiti novu točku nakon sadašnje točke 1.4.:

EGSO je uvjeren da bi pravni okvir za zaštitu zviždača trebalo uspostaviti tako da se omogući razlikovanje informacija koje se smiju objaviti samo unutar trgovačkog društva od informacija koje se smiju otkriti nadležnim tijelima, pa i javnosti. To je osobito važno kada je riječ o poslovnim tajnama.

Obrazloženje

U Prijedlogu treba jasno navesti da zviždači informacije koje sadržavaju poslovne tajne uvijek moraju prijavljivati unutar poduzeća jer jednom kad se te informacije objave, šteta za poduzeće je nepovratna.

Rezultat glasovanja:

Za: 89

Protiv: 149

Suzdržani: 7

Točka 1.6.

Izmijeniti kako slijedi:

1.6. EGSO predlaže (članak 13.) dvorazinski postupak za podnošenje prijave kojim bi se zviždaču omogućilo da se, ~~ovisno o vlastitom izboru, najprije~~ odluči za unutarnju prijavu s ciljem brzog i djelotvornog utvrđivanja i zaustavljanja povreda ili se obrati nadležnim tijelima, a zatim, po potrebi, i obrati nadležnim javnim tijelima te, ako je primjereno, civilnom društvu / medijima, u interesu pravičnosti i pravne sigurnosti.

Obrazloženje

Važno je da poduzeće ima mogućnost da, prije nego se zviždač obrati javnosti, pitanje riješi interno. Dvorazinski postupak za podnošenje prijave olakšava brzo i djelotvorno utvrđivanje i zaustavljanje povreda na izvoru.

Rezultat glasovanja

Za: 89

Protiv: 144

Suzdržani: 8

Točka 1.10.

Izbrisati:

1.10. EGSO predlaže da se članak 15. stavak 5. izmijeni *prima facie* u pogledu tereta dokazivanja. Dovoljno je da zviždač „iznese činjenične elemente da je izvršio zviždanje”.

Obrazloženje

Ova preporuka se ne temelji na tekstu nacrtu mišljenja (7.1). Iako bi se moglo osporavati, načelo prebacivanja tereta dokazivanja neutralno je navedeno u tekstu.

Rezultat glasovanja

Za: 93

Protiv: 148

Suzdržani: 7

Točka 1.11.

Izmijeniti kako slijedi:

1.11. ~~Kako bi se zviždače djelotvorno zaštitilo od svih oblika izravnih ili neizravnih kazni, provedba Direktive mora se pažljivo nadzirati i ocjenjivati u odnosu na djelotvornost nacionalnih okvira. EGSO predlaže da se u članku 15. stavku 6. za naknadu ne upućuje na nacionalno pravo (varijabilno), nego da se Direktivom predvidi potpuna nadoknada štete, bez gornje granice, kao što je slučaj u zakonodavstvu Ujedinjene Kraljevine.~~

Obrazloženje

Važno je da sankcije i sustavi naknade koji se temelje na nacionalnim okvirima ispunjavaju osnovne ciljeve Direktive u pogledu zaštite zviždača, uz istovremeno poštovanje načela nacionalnog pravnog sustava. To je jedno od ključnih pitanja koja treba pratiti u provedbi Direktive.

Rezultat glasanja

Za: 95

Protiv: 143

Suzdržani: 9

Točka 1.12.

Izmijeniti kako slijedi:

1.12. ~~EGSO traži brisanje pojašnjenje članka 17. stavka 2. i koji je suvišan (kazne za klevetu ili lažnu optužbu predviđene su nacionalnim pravom) jer bi mogao stvoriti zabunu između odgovornog zviždanja i lažnih optužbi.~~

Obrazloženje

Vidjeti točku 8.1.

Rezultat glasanja

Za: 96

Protiv: 147

Suzdržani: 7